

der fornemmelig ønskede at komme i Besiddelse af Havelodder, men derimod Joll, bosatte i Nærheden af større Pladser, hvor de søge Arbejde, Fiskere m. fl.

Til § 6.

At Huslodderne skulle særlig matriculeres og skuldsættes, er en Selvfølge. Man har imidlertid anset det for rigtigt — for at gøre Erhvervelsen saa billig som muligt — at foreskrive, at Skuldsætningen af Lodderne, naar Parterne ere enige om at ønske det, kan ske ved Landbrugsministeriets Foranstaltning paa Grundlag enten af Matrifulstatsationen eller en efter Matrifuleringen afholdt Bonitering, selv om Lodden er saa stor, at Skuldsætningen efter de almindelige Regler ikke kunde ventes foretagen ved Ministeriets Foranstaltning. I øvrigt har man i Kommissionen været enig om, at den almindelige Udskyningslovgivning og navnlig Reglerne om Udskytning af Gaarde ikke bør tilfidesættes for at lette Tilvejebringelsen af Husmandslodder.

Endelig har man foreslaaet, at der paa Ejendommens Folio i Registret til Skøde- og Panteprotokollerne skal ske Notering om, at Ejendommen er undergivet de i Planen fastsatte Vilkaar. Denne Bestemmelse, der tilsigter at forhindre uberettigede Dispositioner fra Ejeren's Side, trænger formentlig ikke til særlig Begrundelse. Man har tænkt sig, at Noteringen skulde foregaa samtidig med Tinglæsningen af Obligationerne til Kreditforeningen og Staten, se § 12.

Man finder paa dette Sted Anledning til at udtale, at man ikke har overjet, at Erhvervelsen af en Parcel af en Ejendom til Oprettelsen af en Huslod, selv om Ejeren er villig til at afhænde Parcelen, kan støde paa Vanskeligheder fra Panthavernes og de afgiftsberettigedes Side. Da der jo imidlertid her udelukkende er Spørgsmaal om Tilvejebringelse af Jord til Huslodder ad frivillig Vej gennem Overenskomster mellem Jordens Ejer og den paagældende Landarbejder, hvorimod der ikke bliver Tale om Ekspropriation i det ommeldte Øjemed, er det en Selvfølge, at ogsaa Ordningen af Forholdet til Panthaverne og de afgiftsberettigede i Hovedlodden maa søges ad frivillig Vej, saaledes at det overlades til Sælgeren selv at ordne dette Forhold paa en saadan Maade, at Huslodden bliver fri for Pantehæftelser og Realbyrder. Da de Lodder, om hvis Frastillelse her er Tale, ofte ville være saa smaa i Forhold til Hovedlodden, at Sikkerheden i denne ikke derved vil forringes, vil Sælgeren endogsaa hyppig kunne vente at erholde Samtykke fra Panthaverne, og de afgiftsberettigede til Loddens Frastillelse, uden at der sker nogen Fordeling af Behæftelserne. Selv for Kreditforeningslaan vil denne Mulighed ikke være udelukket, idet i alt Fald nogle Kreditforeninger allerede have den Bestemmelse i deres Statutter, at naar den Parcel, der ønskes frigjort for Behæftelsen, kun udgør en mindre Del af den pantsatte Ejendom, kan Bestyrelsen indrømme, at Parcelen udgaar af Pantet uden Afdrag paa Gælden, jfr. saaledes Statutterne for den vest- og sønderjydske Kreditforening af 3dje Oktober 1891 § 28 sidste Stykke. Større blive Vanskelighederne imidlertid, naar Forholdet er det, at Frastillelsen af Parcelen ikke kan siges at lade Sikkerheden i Hovedlodden uberørt. Hvor Staten, offentlige Stiftelser eller Embeder ere Panthavere eller afgiftsberettigede, kunde det formentlig uden Betænelighed foreskrives, at disse skulde finde sig i en Fordeling af Pantehæftelser og Realbyrder efter Hartkornet, saaledes at den paa Huslodden faidende Del udbetales, for Afgifternes Vedkommende efter at en Kapitalisering, for hvilken der da vilde være at give nærmere Regler, har fundet Sted. Man skal i saa Henseende henvise til, at § 10 i Loven af 8de April 1851 om Selvejendoms Indførelse paa Statens Bøndergods hjemler Ejeren Ret til at fordrø, at den indestaaende Del af Købesummen fordeles paa Parcellerne, jfr. ogsaa § 7 i Lov af 24de April 1860 om Afhændelse af visse Stiftelser's Bøndergods. Hvad Kreditforeningsmidler angaar, skal det bemærkes, at alle de bestaaende Kreditforeningers Statutter indeholde visse Regler for, hvorledes Frigørelse af en Del af en til Foreningerne pantsat Ejendom kan finde Sted, jfr. f. Eks. Statutter for Kreditforeningen af Ejere af mindre Ejendomme paa Landet i Distrikterne af 19de December 1891 § 35. Hvor det er egentlige private Midler, der indestaa i Ejendommen, eller private, der have Krav paa Afgifter af samme, og det ikke lykkes Sælgeren at komme overens med vedkommende om Parcelens Frigørelse, vil Ordningen blive vanskeligere. Tvang bør, som sagt, lige saa lidt finde Sted her som overhovedet ved Tilvejebringelsen af Jord til Huslodder; der kan her rummes en Fare for, at Kreditforholdene kunne svækkes ved en Foranstaltning, hvorigennem Panthaverne blive tvungne til en Ordning af deres Forhold mod deres Vilje. Selv om det var muligt at